

до різних форм ведення воєнних дій на фоні здійснення необхідних структурних трансформацій щодо забезпечення дієвості розвідки в Україні в сучасних умовах. У планах національних заходів, що спрямовані на протидію та попередження зовнішньої військової агресії, а також внутрішнього сепаратизму, доволі вагомим є розуміння цілей противника, власне, для чого застосовуються усі види військової розвідки. Особливо важливим завданням розвідувальної діяльності України станом на сьогодні є пошук, збір та аналіз інформації для формування доказової бази щодо російської агресії та злочинів на території України. Перспективними вважаються дослідження проблематики у сфері розвідувальної діяльності в Україні, її нормативно-правового регулювання.

Датчук Денис Андрійович

ад'юнкт докторантури та ад'юнктури

Національна академія Національної гвардії України

Бабков Юрій Павлович

професор кафедри державної безпеки та

управління Навчально-наукового інституту

підготовки керівних кадрів

кандидат технічних наук,

доцент

Національна академія Національної гвардії України

МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ СПРОМОЖНОСТІ СИСТЕМИ РОЗВІДУВАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ ФОРМУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Сучасні умови забезпечення державної безпеки характеризуються високою динамікою воєнно-політичної обстановки, зростанням обсягів інформації та необхідністю оперативного прийняття управлінських рішень. У цих умовах особливого значення набуває ефективне функціонування системи розвідувального забезпечення (далі - РЗ) дій формувань Національної гвардії України (далі - НГУ), яка повинна забезпечувати своєчасне отримання, оброблення та доведення достовірної розвідувальної інформації до органів військового управління.

Ефективність виконання завдань із забезпечення державної безпеки залежить від рівня спроможності системи РЗ, її здатності функціонувати в умовах швидкої зміни обстановки, протидії противника та зростання інформаційного навантаження. Разом із тим відомі наукові підходи до оцінювання систем військового управління та розвідувальної діяльності переважно орієнтовані на аналіз окремих елементів або процесів функціонування системи але не забезпечують комплексного визначення рівня спроможності системи розвідувального забезпечення.

Метою дослідження є розроблення методу оцінювання спроможності системи розвідувального забезпечення дій формувань Національної гвардії України під час виконання завдань із забезпечення державної безпеки.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ**

Запропонований метод ґрунтується на принципах оборонного планування на основі спроможностей, системному підході до аналізу складних організаційно-функціональних систем та застосуванні процедур багатокритеріального оцінювання. У межах запропонованого підходу система РЗ розглядається як складна багаторівнева система, що включає органи військового управління розвідкою, підрозділи розвідки, інформаційно-аналітичні елементи, технічні засоби розвідки, системи оброблення інформації та канали комунікації.

Сутність методу полягає у визначенні ступеня відповідності між можливостями системи РЗ та потребами, що формуються виходячи із завдань операції, умов обстановки та вимог органів військового управління до розвідувальної інформації. Оцінювання здійснюється шляхом порівняння наявних можливостей системи з установленими вимогами на основі системи показників та критеріїв оцінювання.

У межах дослідження система РЗ декомпонується на основні функціональні підсистеми, до яких належать:

- підсистема моніторингу, добування та інтеграції інформації;
- підсистема оброблення інформації;
- підсистема прогнозування інформації;
- підсистема доведення розвідувальної інформації;
- підсистема захисту розвідувальної інформації.

Для кожної з підсистем визначено систему показників, що характеризують її функціонування. Зокрема, використовуються такі показники, як коефіцієнт оперативності отримання інформації, коефіцієнт ефективності інформаційно-аналітичних документів, коефіцієнт прогнозування даних, коефіцієнт відповідності інформації потребам управління, коефіцієнт результативності використання ресурсів, а також імовірність успішного завершення розвідувального циклу.

Метод базується на трикомпонентній моделі оцінювання спроможності системи, яка включає ефективність, стійкість та адаптивність її функціонування, а саме:

ефективність характеризує ступінь досягнення цілей РЗ та визначається оперативністю, повнотою та достовірністю отриманої інформації;

стійкість відображає здатність системи функціонувати в умовах протидії противника, збоїв у роботі технічних засобів, інформаційних та кібернетичних впливів;

адаптивність характеризує здатність системи швидко перебудовувати свою діяльність відповідно до змін оперативної обстановки, інтегрувати нові технології та змінювати алгоритми роботи.

Оцінювання здійснюється шляхом визначення інтегральних показників ефективності, стійкості та адаптивності, які надалі об'єднуються у загальний інтегральний показник спроможності системи РЗ. Для визначення інтегральної оцінки використовується адитивна згортка показників з урахуванням їх вагових коефіцієнтів, що визначаються експертним методом.

Отриманий інтегральний показник дозволяє визначити рівень спроможності системи розвідувального забезпечення, встановити ступінь відповідності її

можливостей потребам органів військового управління та виявити проблемні елементи функціонування окремих підсистем.

Практичне застосування запропонованого методу забезпечує можливість комплексного аналізу функціонування системи РЗ, визначення її сильних і слабких сторін, а також обґрунтування пріоритетних напрямів підвищення ефективності діяльності органів розвідки формувань НГУ.

Подальший напрям дослідження доцільно спрямувати на детальний аналіз меж критеріїв оцінювання спроможності системи розвідувального забезпечення і її елементів.

Іванченко Артем Олегович

начальник кафедри розвідки

кандидат технічних наук, доцент, полковник

Київський інститут Національної гвардії України

Гнатуш Андрій Романович

викладач навчально-наукового

тренінгового центру організації бойової підготовки

кандидат біологічних наук, майор

Національна академія Служби безпеки України

АВТОМАТИЗАЦІЯ РОЗПІЗНАВАННЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЦІЛЕЙ ЗА АЕРОЗНІМКАМИ З БПЛА В ІНТЕРЕСАХ ВІЙСЬКОВОЇ РОЗВІДКИ

Сучасні бойові дії характеризуються широким застосуванням безпілотних літальних апаратів (БПЛА) для ведення повітряної розвідки, спостереження за противником, виявлення цілей та коригування вогневого ураження. Масове використання малих розвідувальних і ударних БПЛА значно збільшило обсяг аеророзвідувальної інформації, що надходить до органів військового управління. У зв'язку з цим виникає проблема оперативного аналізу великих масивів аерофотознімків та відеоданих, що потребує впровадження сучасних засобів автоматизації процесів розпізнавання й ідентифікації цілей.

Досвід сучасних воєнних конфліктів свідчить, що ефективність застосування БПЛА безпосередньо залежить від швидкості виявлення об'єктів противника та передачі розвідувальної інформації для прийняття рішення. У традиційних умовах аналіз аерознімків здійснюється оператором вручну, що потребує значного часу, високої концентрації уваги та спеціальної підготовки. Водночас тривале опрацювання відеопотоку призводить до перевтоми операторів і підвищує ймовірність помилок під час виявлення цілей.

Одним із перспективних напрямів вирішення зазначеної проблеми є використання технологій штучного інтелекту та комп'ютерного зору для автоматизованого дешифрування аерознімків. Сучасні алгоритми машинного